

Бібліотечний простір в Інтернеті

Сьогодні, в час глобальної комп'ютеризації майже всіх галузей виробництва, навчання також приймає комп'ютеризовані форми. На допомогу учням стають електронні бібліотеки. Електронна бібліотека - розподілена інформаційна система, що дозволяє зберігати і використовувати різні колекції електронних документів (текст, графіка, аудіо, відео і т.ін.) завдяки глобальним мережам передачі даних у зручному для кінцевого користувача вигляді.

Вона може мати форму веб-сайтів, де постійно накопичуються різні тексти (від літературних до комп'ютерних програм) або медіафайли. Електронні бібліотеки можуть бути універсальними і спеціалізованими. Електронні бібліотеки слід відрізняти від суміжних структурних типів сайта, особливо - літературних. На відміну від сайта із вільною публікацією матеріалів, електронна бібліотека, як правило, підбирається координатором проекту на свій розсуд, і що особливо важливо не передбачає комутаційної мережі (на зразок коментарів). Але існують гібридні форми бібліотек, де відкриті гостьові сторінки для кожного автора. Для розміщення матеріалів у електронну бібліотеку їх попередньо сканують. Сканування видань відбувається за допомогою планетарних або роботизованих сканерів, які за звичай обладнані цифровими фотокамерами високої роздільної здатності. Результатом сканування може бути як растрове зображення так і файли в яких зображення поєднано з текстом, що дає можливість текстового пошуку (технологія оптичного розпізнавання літер OCE) разом із збереженням оригінальним виглядом документа. За необхідності учні можуть скористатися безліччю електронних ресурсів, огляд яких наведено нижче.

Українські бібліотеки в Інтернеті

Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського

(Адреса: <http://www.nbuv.gov.ua>)

Найбільша бібліотека держави, комплексний бібліотечний інформаційний, науково-дослідний, культурний і видавничий центр України. Це унікальне зібрання джерел інформації, що включає книги, журнали, автореферати дисертаційних досліджень, образотворчі матеріали, рукописи, стародруки, газети. Зміст web-сторінки: «Електронний каталог»; «Спеціалізовані каталоги»; «Реферативна база даних»; «Інформація про бібліотеку»; «Бібліотечні новини»; «Електронний фонд»; «Електронні наукові фахові видання»; «Тематичні колекції документів»; «Україна: фотогалерея»; «Бібліотека: фотогалерея»; «Науково-інформаційні ресурси Інтернету»; «Пошукові системи Інтернету»; «Електронні бібліотеки»; «Доступні наукові журнали»; «Енциклопедії, словники»; «Газети та Інтернет-видання бібліотеки».

UkrLib

(Адреса: <http://ukrlib.com.ua>)

Найбільша в Інтернеті бібліотека української літератури, яка також включає велику кількість біографій українських письменників, рефератів і творів. Мета сайту - зробити українську літературу доступною для всіх, хто бажає її читати.

Бібліотека української поезії

(Адреса: <http://poetry.uazone.net>)

Сайт містить народні та сучасні пісні, а також переклади світової поезії. Зміст web-сторінки: «Про нас», «Новини», «Літ-Газета», «Форум», «Шукати», «Авторам», «Контакт», «Цікавим», «Подяки», «Джерела», «Співпраця». Сайт регулярно поновлюється. Сторінок на сайті - 15475, поетів - 329. Персонали митців згруповано за такими розділами: «Класичний період (XVII-XIX ст.)», «Перша половина XX ст.», «Поезія 1940—60-х років», «Поезія 1960—80-х років», «Поезія 1990-х років і XXI століття», «Переклади», «Народні пісні», «Сучасні пісні».

Просвіта

(Адреса: <http://www.intemet.net/lib>)

Електронна бібліотека українських творів. На сайті розміщено велику кількість художніх творів українських письменників, біографічний матеріал, реферати, є пошук та посилання на інші подібні сайти.

Бібліотека «Українського міста» (Чикаго)

(Адреса: <http://ukrtown.com/library>)

Бібліотека української класики, історії, пропонується перекладна література і фантастика. Обсяг зібрання невеликий.

Сучасна українська література

(Адреса: <http://ukrlit.kma.mk.ua>)

На сайті розміщено твори сучасних авторів, критичні та літературознавчі матеріали.

Українська бібліотека

(Адреса: <http://www.lib.org.ua>)

Електронна бібліотека, де систематизовано дані з різних галузей. Бібліотека має такі розділи: суспільні науки, політика, економіка, історія, культура, біографії, релігія, теологія, права людини.

Український центр

(Адреса: <http://www.ukcenter.com>)

Бібліотека, де представлено твори і українських, і зарубіжних авторів, фольклорні твори, наукові праці та дослідження в галузі української мови. Виокремлено розділ поезій про українську мову.

Бібліотека української літератури

(Адреса: <http://books.ms.km.ua>)

На цьому сайті представлено твори репресованих авторів.

Історія України

(Адреса: <http://www.uahistory.cjb.net>)

Сайт містить електронні тексти з історії: Ілько Борщак, Рене Мартель «Іван Мазепа» (видання 1931 року), Михайло Грушевський «Ілюстрована історія України» (репринтне видання 1913 року), Орест Субтельний «Історія України» (видання 1991 року), Наталія Полонська-Василенко «Історія України» (видання 1995 року). Представлені також розділи «Історія української культури», «Побут», «Письменство», «Мистецтво», «Театр», «Музика» (видання 1937 року).

Українська класика, рукописи, стародруки

(Адреса: <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ukr.html>)

Містить такі видання: «Енеїда» Івана Котляревського, твори Тараса Шевченка, Миколи Гоголя, Михайла Петренка, Панаса Мирного, Івана Франка, Михайла Коцюбинського, Київські глаголичні листки (X ст.), Пересопницьке Євангеліє (1556-1561), Львівський Апостол.

Бібліотека на Меті

(Адреса: <http://lib.meta.ua>)

та **Мережева бібліотека української літератури**

(Адреса: <http://www.ukrlib.km.ru>)

Найбільші в Інтернеті бібліотеки української літератури, де подано також велику кількість біографій українських прозаїків і поетів, рефератів і творів.

Студентська електронна бібліотека «ВЕДА»

(Адреса: <http://www.lib.ua-ru.net>)

Ресурсами студентської бібліотеки «ВЕДА» є унікальний електронний каталог. Метою діяльності бібліотеки є формування великого інформаційного порталу, що надає допомогу в навчанні студентам України та Росії.

Українські культурологічні сайти

Нова Мова

(Адреса: <http://novamova.com.ua>)

Мета цього сайту - сприяти підвищенню мовної культури молоді в Україні. Одне з

головних завдань проекту - збагачення сучасної української літературної мови через відродження національно-самобутньої української лексики. Сайт складається з таких тематичних розділів: «Українською професійно», «Знайдіть помилку», «У пошуках забутих слів», «Цікаве про мову», «Влучні вислови», «Запитання-відповіді», «Суспільні тенденції», «Факти й статистика», «Сенсації і цікавинки», «Життєві орієнтири», «Українська мова в світі», «Мовна ситуація в Україні», «Мовні новини», «Нові книги про мову», «Нові статті про мову», «Статистика про мову», «Етюди про мову». Редакція сайту складається з викладачів та аспірантів Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Українська етнографія

(Адреса: <http://etno.onestop.net>)

Автори web-сторінки запропонували книги, статті, курси лекцій, посилання на ресурси Інтернету. Наприклад, курс лекцій «Етнічність та етнічна історія України» охоплює таке коло питань: лекція 1: «Природа етнічності. Поняття етнічності»; лекція 2: «Етнографія слов'яно-української стародавності. Індоевропейська етномовна сім'я. Слов'яно-українська етнічність археологічних культур. Етнічність в історичному розвитку України»; лекція 3: «Етнографія давньоруських племен. Етнімія ранньосередньовічної України. Традиційно-побутова культура давньоруського населення»; лекція 4: «Етнічність історично-етнографічних регіонів. Природа регіональних утворень. Етнічна історія земель та регіонів. Природа регіональних утворень. Етнічна історія земель та регіонів. Історична етапність традиційної культури. Етнічна історія національних груп України»; лекція 5: «Формування національного складу населення»; лекція 6: «Історія етнічності національних культур. Етнічність українців»; лекція 7: «Етнічні характеристики історії українців. Історія імені народу. Традиційно-побутова культура»; лекція 8: «Культура соціально-побутових відносин»; лекція 9: «Система традиційних взаємин. Традиційна взаємодопомога. Побратимство та кумівство»; лекція 10: «Традиційні норми поведінки і дозвілля. Звичаєві норми спілкування й дозвілля. Осередки громадського дозвілля. Колективні громадські трапези»; лекція 11: «Традиції народної матеріальної культури»; лекція 12: «Матеріальна культура в системі звичаїв та обрядів»; «Хронологія головних етнічних подій в Україні».

Сайт, присвячений творчості Т.Г. Шевченка і вшануванню пам'яті Кобзаря

(Адреса: <http://kobzar.info>)

Зміст web-сторінки: «Новини»; «Публікації»; «Влада та Кобзар»; «Шевченкознавці»; «Форум»; «Біографія»; «Маловідомий Шевченко»; «Творчість Кобзаря (поетія, проза, малярство)»; «Листи Шевченка»; «Музеї»; «Пам'ятники»; «Названо на честь»; «Театр та кіно»; «Музика та пісні»; «Національна премія»; «Сайти про Шевченка»; «Мала премія»; «Цитата тижня»; «Фото дня»; «Подорожуємо до Кобзаря»; «Бібліотека Шевченка»; «Про нас»; «Зворотний зв'язок»; «Корисні посилання».

Міжнародні багатомовні бібліотеки

Логотип Europeana

Europeana - європейська електронна бібліотека, відкрита у листопаді 2008 року, на той час бібліотека складалась із 2 млн оцифрованих об'єктів, до 2010 року кількість об'єктів сягнула 6-10 млн; Через велику кількість звернень (*10 млн па годину*) проект був тимчасово закритий до грудня 2008 року.

Вільна бібліотека Open Library - проект некомерційної організації Internet Archive у співпраці з Open Content Alliance, нараховує 1 млн 64 тис. 822 оцифрованих книжок, запити необхідно робити латинськими літерами. Також із наданого Бостонською публічною бібліотекою списку книг можна вибрати таку, яка буде безкоштовно оцифрована. Internet Archiv підтримує також Million Book Project.

Gallica –

одна з найбільших електронних бібліотек світу (з 2007 року збільшується на *100000 назв у рік*), її основу складають фонди Національної бібліотеки Франції. Багато вільних творів, переважно французькою, можна скачати у форматі PDF.

Пошук книг Google –

має значну кількість оцифрованих видань у вільному доступі (*включно літературу українською*), використовує фонди Мічиганського університету, з 2006 р. у програму ввійшли такі бібліотеки: Оксфордський університет, Мадридський університет Комплутенсе, Національна бібліотека Каталонії, університетська бібліотека Лозанни, Гентський університет та університет Кейо у Японії. Через юридичні обмеження частина документів подається в обмеженому доступі (*для користувачів за межами США, які визначаються за IP*), проте всі документи у вільному доступі можна скачати у форматі PDF.

Проект Гуттенберг –

найстаріша електронна бібліотека (*вільні твори переважно німецькою, англійською*).

Прототип World Digital Library

World Digital Library - Всесвітня цифрова бібліотека, у якій представлені об'єкти світової культури.

MDZ та GDZ –

німецькі регіональні центри оцифрування.

Austrian Newspaper Online –

архів історичної австрійської періодики (*станом на липень 2008 р. - понад 4 млн оцифрованих сторінок*).

arxiv.org –

найбільша збірка вільних наукових робіт та препринтів у світі, належить бібліотеці Корнельського університету, розмір - приблизно 500 тис. робіт.

International Music Score Library Project –

бібліотека нотних матеріалів.

Велика онлайн-бібліотека художньої літератури.

У бібліотеці презентовано близько 100 тисяч художніх творів у форматі fb2, txt і html. Простий у використанні, але потужний релевантний пошук.

Персональний список рекомендованої літератури, створюється на основі порівняння індивідуальних оцінок книг. Обговорення, коментарі, відгуки й враження про прочитані книги. Персональна книжкова полиця. Можливість завантажити всі книги із книжкової полиці одним архівом.